

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע נופות**

397

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"נפש כי תחטא בשגגה מכל מצות ה' אשר לא תעשינה"

מחלות הנפש

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

מעט רוח חזקה יכולה להביא מחלות לאדם ח"ו. ואיתא בחז"ל; **'אדם יוצא לשוק יהיה דומה בעיניו כאילו נמסר לסרדיוט, חש בראשו דומה בעיניו כמו שהעלוהו לגרדום'** (שבת' לב). כ"כ מרובה סכנתו הגופנית של האדם, שביציאתו לשוק כאילו נמסר לשופט לדון אותו ולפסוק דינו. והא שאנשים יוצאים לשוק בדרך כלל ושבים בריאים ושלמים לביתם, זה רק מכה השגחתו הפרטית המיוחדת עליו שלא ינזק, אבל הסכנה מצויה בפועל.

וכן בענין הנפש; סכנתו הרוחנית של האדם שלא יכשל בחטא מרובה. ונמצאת על כל צעד ושעל ומחויב בשמירה מיוחדת שלא ינזק. ושונה ההנהגה בבחינת השמירה, שבסכנת הגוף הקב"ה משגיח ושומר עליו ואילו בסכנת הנפש חייב לשמור על עצמו וללא השמירה ודאי שיפול ויכשל, כי מציאותו הרוחנית היא רק נס. וכשם שבראות האדם וחיייו תלויים בנסים **וכפי ששמעתי פעם מרופא שאמר:** "בעיני בני אדם נראה שהמחלה היא דבר משונה, אך אינו כן, הבריאות היא נס והמחלות פשוטות הם".

"כל הנשמה תהלל קה הללויה" (תהלים' קנ ו) על כל נשימה ונשימה חייב להלל לה'. כל מרוצת הדם וחיי האדם תלויים בנס **וכן בענייני הנפש;** הסכנות מרובות לאין שיעור. **'יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש**

המשך בעמ' 2 <<<

בבחינת הנפש ילמד להכיר את בוראו. וכך יש לראות; שהנה שאיפת הנפש היא להבין להשכיל ולרכוש חכמה. וכמ"ש: **"פצלמנו פדמותנו"** (בראשית' א כו) להבין ולהשכיל. וזו הרי באמת שאיפת ותקות השי"ת מהאדם להשכיל ולהחכים ולהגיע למעלות נשגבות. **והרמח"ל הוסיף בזה דברים;** כי הנפש היא חיה והקב"ה מקור החיים; **"באורך נקאה אור"** (תהלים' לו י) ('דעת תבונות'). מכל זה חזינו שהנפש הוא צלו של הקב"ה ולכן מי שידע את נפשו ידע את אלקיו וכל זה פשוט. **והיינו דכתיב; 'אשר עשה האלקים את האדם ישר'** ('קהלת' ז) שע"י התבוננות פשוטה יוכל להגיע אל האמת.

וביותר יש להוסיף שכשם שבהתבוננות בנפש ידע את אלקיו, אף הגוף צלו של הנפש הוא וכאשר ירצה אדם לידע ולבחון את נפשו יוכל להתבונן בגוף ועל ידו יכיר דרכי הנפש. וכאשר יבחון אדם עניני עולם הזה ידע אף את העולם הבא, כי הנפש והגוף אחד הם והכל השתלשלות אחת מלמעלה עד הצורה האחרונה שהיא הגוף. **ובגדר; 'סלם מצב ארצה נראשו מגיע השממה'** ('בראשית' כח יב). ולכן מצינו בגוף רמ"ח אברים ושס"ה גידים, כנגד רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא"ת שבנפש.

והנה סכנות הגוף רבות מאד וצריך זהירות מיוחדת כדי שגופו לא ינזק.

איתא בחז"ל; 'מה ראה דוד להיות מקלט בנפשו להקב"ה? אלא אמר: 'הנפש הזו ממלא את הגוף והקב"ה ממלא את עולמו. שנאמר: 'קלוא את השמים ואת הארץ אני מלא' ('ירמיה' כג). תבוא הנפש שהיא ממלאה את הגוף ותשבח להקב"ה שהוא ממלא את כל העולם. הנפש הזאת סובלת את הגוף והקב"ה סובל את עולמו'... ('ויק"ר' ד ח).

ידוע שחכמי אומות העולם אינם מאמינים בהשגחת השי"ת על ברואיו, כי אינם מבינים היאך הקב"ה רם ונשא ישפיל עצמו וירד להשגיח על העולם השפל. ואותה תמיהה אפשר לשאול אף על הנפש שהיא מהעליונים ומצויה בה חכמה לאין שיעור. **וכדברי רבינו יונה; 'והנה הבורא נפח באפי נשמת חיים חכמת לב וטובת שכל'.** ('שערי תשובה' א י). ואותה הנפש הרוחנית מתחברת ומתקשרת לגוף הנקלה והשפל. ובעת שחזינו שהנפש מתקשרת לגוף, כן עלינו להבין שאף הקב"ה משגיח ומתקשר כביכול לבריאה.

ומהתבוננות בנפש יוכל להכיר אף את הקב"ה; 'הנפש הזאת יחידה בגוף והקב"ה יחיד בעולמו'. הנפש הזו רואה ואינה נראה והקב"ה רואה ואינו נראה. הנפש הזו טהורה בגוף והקב"ה טהור בעולמו. **הנפש הזאת אינה ישנה בגוף והקב"ה...'** ('ויק"ר' ד ח). **מבואר;** שבבחינת הנפש יוכל להכיר את הבורא שה' צלך. ולכך

המיתו.. ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו' (קדושין ל). כל יום ויום צפוי ליפול ברשת יצרו הרע. וזה מאמר הסבא ז"ל; 'אין בין גיהנם לגן עדן אלא חוט השערה. כי ע"י חוט השערה יכול ליפול ממדרגתו ולהכשל בחטא'.

'העין רואה והלב חומד והגוף עושה את העבירות' (רש"י 'שלח' טו לט). כל ראייה והסתכלות כבר יש בה סכנה מרובה, כי עלינו לדעת שמלוא כל הארץ כבודו. ובעת שאדם מביט סביבו ורואה עולם מלא נוהג כמנהגו, דומה בעינינו כאילו והעולם הפקר. ומשו"ה ע"י ראייה כל דהוא עלול ליפול בחטא. כי המאמין האמיתי חייב לחיות בהכרה תמידית שיש מנהיג ובורא לעולם, להרגיש שהקב"ה מנהיגו ומשגיח עליו. וכנאמר: **"אֵתָהּ יְדַעַתְּ שִׁבְתִּי וְקוּמִי"** (תהלים קלט). ולכן כיון שלשעה קלה נפגמת בו ההכרה הרי קרוב לחטא ומשו"ה סכנתו גדולה תמיד. הנה בעת שאדם נחלה במחלת הגוף רח"ל, חייב לרפאות את עצמו כדי להבריא וללא רפואות ישאר במחלתו כי אין מבריאם בנקל. **וכן עלינו להבין בעבודת הנפש; שכל חטא אינו מעשה בעלמא, אלא חטא היא מחלת הנפש וחייב לבקש עצות ודרכים כדי להתרפא וכשם שיש מחלות שונות ויש מחלה שפוגעת והורסת את כל הגוף, כן עלינו להבין אף במחלות הנפש.**

יתכן שהמחלה פוגמת בכל הנפש וכל מצבו הרוחני משתנה ויורד ממעלתו הקודמת. וכמ"ש; **'והוי רץ למצוה קלה.. ועברה גוררת עברה'** (אבות ד). ועי"ש ברבנו יונה; שבעת שאדם חוטא אף בעבירה קלה הקב"ה מסתלק ממנו ואינו עוזרו. ולכן גורר החטא חטאים נוספין, **'עבירה מטמטמת לבו של אדם'**. **'אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות'** (סוטה ג). ואין אנו חשים כלל, אך כשנראה שהמחלה מערערת כל מצבו הגופני, ממנו נלמד להבין אף במחלת הנפש.

והנה במחלת הגוף; עיקר הסכנה היא בעת שהמחלה חוזרת ונשנית כמה פעמים, שהגוף כבר התרגל לתרופות ואין הרפואות הרגילות יכולות לעזור. ובפרט בעת שיש לו רגישות לאותה המחלה ודאי סכנתו מרובה וכן במחלת הנפש; בעת שרגיל בחטא קשה לו מאד לשוב בתשובה והיינו מה שכ' חז"ל; **'כיון שעבר אדם עברה ושנה בה נעשית לו כהיתר' (יומא פו). וביותר בחטאים שקרוב האדם אליהם כחסרון אמונה וכדומה. ומה נואלו האנשים הסבורים שבנקל ישובו בתשובה מכל חטאיהם. וראה מה שכ' רבנו יונה; **'באיחור תיקון הנפש היצר****

הולך ומתגבר ויקשה עליו לתקן נפשו אחר כן.. כאשר היצר קשור בעברה ידמה כענין המינות ולא תשיג ידו לטהרתו' (שע"ת ב ל).

הסבא מקעלם ז"ל היה מתעורר מהא דכתיב בחטא העגל; **'ויאמר ה' אלי קום כד מהר מזה פי שחת עמך' (דברים ט יב). אמר לו הקב"ה: **"רד מהר בזריזות כל זמן שעדין לא הוקבעו בחטא, שבעת שיאחר ויתרגלו ויוסיפו לחטוא לא תעזור להם התשובה. כי מחלות שמקוננות בגוף זמן מרובה קשה מאד לעוקרם"**.**

ועוד יש להעיר; הנה ודאי כל המחלות קשות לגוף, אבל המחלה הקשה ביותר היא כאשר לוקה אדם בראשו. כשהחולה מגיב שלא לענין ואין מבין מה שמוציא בפיו. וכן במחלות הנפש; בעת שלוקה בעקמומיות השכל ומתנהג בטפשות ואין דבריו מיושרים והעוה"ז תופש כל רעיונותיו, מחלה זו היא הסכנה הגדולה ביותר שקשה מאד להמלט ממנה. בשעה שתאות וחמדת הממון שולטים באדם, אזי כל פעולותיו עקומות ונובעים מאיולת זו.

והנה יש עוד מחלה נוראה התוקפת בעיקר ילדים בגיל הרך והיא; חוסר התפתחות. ובעת שרואים תינוק שאינו עולה במשקל ואין התפתחותו דומה לשאר הילדים רחמ"ל כמעט אין תרופה לכך. וכן עלינו להבין אף במחלות הנפש; האדם חייב להתפתח ולהתעלות מעלה ובעת שהתפתחותו נעצרת ונשאר במקומו הקודם הרי אף זו מחלה נוראה. והנה אנו איננו מבינים כלל שחייבים אנו להתעלות. כתב רבנו יונה; **'והנה הבורא נפח באפו נשמת חיים חכמת לב וטובת שכל, להכירו וליראה מלפניו ולמשול בגוף וכל תולדותיו' (שע"ת א י). מצויה בקרבנו נשמה עליונה שמטרתה למשול על הגוף ולשלוט בו. ואת זה חייב לבנות ולקדם באופן מתמיד ובעת שנעצר הרי לא יתפתח ולא יגיע לקיום מטרתו ובעת שאינו מתעלה לא רק שאינו נשאר במעלתו הקודמת, להיפך מתדרדר ויורד עד לדיוטא האחרונה. וכמ"ש: **"אֲרַח חַיִּים לְמַעַלָּה לְמַשְׁפִּיל"** (משלי טו). דרך המשכיל למעלה להתקדם ולהתעלות. ובעת שאינו מתעלה, ח"ו יורד למטה. ('אור יחזקאל')**

'או מפל אָשֶׁר יִשְׁבַּע עָלָיו לְשִׁקָּר וְשָׁלַם אֹתוֹ בְּרָאשׁוֹ וְחַמְשָׁתָיו יִסֵּף עָלָיו לְאָשֶׁר הוּא לוֹ יִתְּנֵנוּ בְּיוֹם אֲשַׁמְתוֹ" ('ויקרא' ה כד)

שנינו; 'הגוזל את חבירו שוה פרוטה ונשבע לו יוליכנו אחריו אפילו למדי, לא יתן; לא לבנו ולא לשלוחו'

'(ב"ק' ט ה) 'דאין לו כפרה עד שיהזיר לנגזל עצמו. דכתיב: "לְאָשֶׁר הוּא לוֹ יִתְּנֵנוּ" (רע"ב). דורשת היא תוה"ק מהאדם החוטא שתשובתו תהיה כפי מדת משובתו, שהתשובה בטהרתה תהא שקולה במעלתה למדת הירידה שהושקע בחטא. אם חטאו של בוצע בחמימות הלב, בזיעת אפים ומאמץ מחשבה רעה, במדה כזו ומאמץ אדיר כזה צריכה להיעשות מלאכת התשובה.

וכהערת הגה"ח רש"ז מקלם זצ"ל; 'שלכן נושא הנבילה חמורה טומאתו ממגע הטומאה, מפני שהנושא את הטומאה מזיע ומתיגע הרבה עד שמעבירה ממקום למקום וכל האיברים משתתפים בנשיאת כובדה ומטענה וכל מחשבתו מרוכזת בנשיאת הטומאה, לכן הטומאה מתפשטת עליו ביותר'. אל נא יסתפק האדם כשמגמת נפשו לעשות תשובה באמת, במאמץ כלשהו נעדר כל דאגה וחרדת הלב ממש, שבאופן זה אינו יוצא ידי חובת תשובה. המבוקש מהאדם הוא; לחרוד בחרדה ובפלצות עד עומק הנפש ולהיבחקן שהכתמים הוסרו והורחקו כליל. וכמ"ש הכתוב: **"שׁוּבוּ לְאָשֶׁר הִעֲמִיקוּ סִכְּהָ" (ישעיה' לא).**

כי אם האדם עושה עבירה אחת, אין עשיית העבירה פעולה מקרית ומבודדת. יש והעבירה היא תוצאה של כמה סיבות וגורמים שהתהוו מכמה וכמה שעות לפעמים אף ימים ושנים. ביצועה של עבירה זו היו לה כמה וכמה הקדמות והכנות. סילק כמה מעצורים שמנעוהו כל הזמן מעשיית העבירה, עיקם את לבו והדריכו בעקלקלות בכמה וכמה תחבולות, עד שהגיע והרהיב בנפשו לעשות העבירה של גזילה גניבה וכדומה.

אם כן אחרי הבינונו את הנ"ל, אין כאן עבירה אחת מבודדת, אלא חטא מסועף עם בדים ובדי בדים. וכולם מצטרפים לפגיעה אחת גדולה וקשה בנפשו ונשמתו של האדם. ומה שנדמה לנו לכאורה לעבירה אחת, זהו באמת הרכב ואגד של כחות נפשיים שהתנונו אחרי הקדמות רבות ונסיונות מוקדמים.

ולכן הגזלן המתעורר לשוב אל ה'; צריך לבצע את מפעל התשובה עד היסוד וכשם שהתנהג בביצוע הגזלה ביד רמה, בעזות מצח והטלת אימה על הנגזל, להכניעו ולשלוט ממנו כבודו וממונו גם יחד וכשם שהיה זומם תחבולות בשכבו על משכבו איך להוציא לפועל את מעשה הגזילה; במידה כזו צריכה להיעשות התשובה על החטא בחרדה במתיחות המחשבה וברתת הגוף.

וכשם שגזל בעצמו ובגופו; כן גם התשובה צריכה להיות בגופו ובנפשו

לפני הנגזל שיסלה לו. ואז כשיהיה ראוי לכך יכופר עונו ויטהר. אין תוה"ק מסתפקת בפעולות שטחיות חיצוניות, כי אם בהכרת עומק נפשו עד יסוד היסודות; "שובו לאֲשֶׁר הֶעֱמִיקוּ קֶרְה". ('תורת הנפש'). ■

הכלימה שגרמת לחברך. ודוקא בעצמך; שיראה פניך ותתבייש ותתכפר. **הבושה היא מעיקרי התשובה;** שעליך להכניס את נפשך באותה הבושה והצער שבהם נתייסר הנגזל בשעת הגזילה. ומתוך דמיון נפשי כזה יתחנן

ולא ע"י שליח. וכשם שהעיוז פנים נגד הנגזל כן צריך להשפיל את עצמו ולכתת רגליו אפילו למדי להשיב את הגזילה בהכנעה ובבושת פנים השבה מעליא. זוהי תשובתך שתשוב בלב שלם ותכלם בחטא שלך. תתכפר בצערך ובבושתך על הצער

מחנה אימונים

"אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַה'"

אלא אמצעי להכשיר אותנו לחיי העוה"ב. כל הנסיונות, הקשיים והאתגרים שאנו נתקלים בהם בימי חיינו, הם אותם 'תנאי מחנה קשים' שבאים לחשל ולחזק אותנו, להכשיר את נשמתנו לחיים רוחניים, נאצלים ונעלים. על ידי עמידה באתגרי העוה"ז תוכל הנשמה בהגיעה את העוה"ב לממש את תכלית קיומה, להתענג וליהנות ברמה עילאית שאיננו מסוגלים לתאר. וכיצד נדע מהם האתגרים שלנו בעוה"ז? וכיצד מאמנים ומכשירים את הנשמה לחיי העוה"ב? **לשם כך נתן לנו הקב"ה תורה שהיא מלשון; 'הוראה'.** והתורה הקדושה מורה לנו מערכת של הנחיות, אזהרות וציוויים שהם המדריכים אותנו ב'מחנה האימונים', העוה"ז, כיצד להכשיר את נשמתנו לחיי נשמות ומאילו מוקשים מסוכנים להזהר. ■

העומדים לרשותי. **בשלב הראשון;** אביא לכאן פועלים שיוציאו את כל הסלעים ויעקרו את הקוצים והשיחים. **שלב שני;** כיסוי כל שטח המחנה באספלט. **שלב שלישי;** בניית מדרגות נוחות במורדות ההרים". האב עוד התכונן להמשיך בהצעת התוכנית לקידום ושיפור תנאי המחנה, אלא שבשלב זה לא הצליח המפקד לבלום את צחוקו. **הוא פנה אל האב הנבוך ואמר לו:** "האמן לי כי לא חסר לצבא שטחים ומגרשים בתנאים נוחים. אולם עבור היחידה הנבחרת הזו, נבחר בקפידה דוקא המקום הזה. המקום הזה עוד יצמיח לנו חילים אמיצים וגבורים לתפארת". **הנמשל;** העולם הזה הוא בעצם מחנה אימונים המכשיר ומאמן את הנשמה שלנו להיות דבקה בה'. העוה"ז איננו מטרה בפני עצמה,

"אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַה'" ('ויקרא' א ב)

מסופר על אב מסור שבנו התגייס לצבא ליחידה קרבית נבחרת. יום אחד החליט האב ללכת לבקר את בנו היקר במחנה האימונים. לעמוד מקרוב על התנאים במקום. **בהגיעו אל המחנה, נדהם ונחרד למראה עיניו;** המחנה היה ממוקם בשטח הררי וסלעי, כולו מלא סלעים קוצים ושיחי בר. החילים בעת האימונים היו צריכים להתיגע עד מאוד בריצה מאומצת על גבי ההר, כשעל גבם משאות כבדים תוך קפיצות ודילוגים מעל המכשולים הרבים. מתוך דאגה כנה לרווחת החילים, **נגש האב הדואג אל מפקד החטיבה ושטח בפניו את הצעתו:** "מוכן אני לעזור לכם בכל האמצעים

מעשה בהמות

"מה ההשוואה?" **מחה הלה:** "את הדשא אוכלות הן, כי יש בו הנאה מידית. אבל הזהב, אין בו הנאה מידית. והן אינן מבינות בשכלן כי טמון בו ערך רב". "ישמעו אזניך מה שפיד מדבר" **אמר לו הרב:** "לגבי טובתן של המצוות; **הַפְּתִימִים מִזֶּהָב וּמִפֶּזֶז רָב**" ('תהלים' יט יא). רוב בני אדם נוהגים כאותם בהמות מסתכלים על ההנאה המידית. מחפשים את השחרור וספוק היצרים העכשווי ואינם רואים את התועלת העתידית. אבל התורה האלקית גילתה לנו שהמצוות הן האמצעי הבדוק להשגת האושר בעוה"ז, מלבד רוב שכרן בעוה"ב. דורות דורות שמרו על הלכות הטהרה ומעידים על התוצאות הברוכות. והריני תובע ממך להתעלות לדרגת 'אדם' המרחיק ושולט על יצריו. ולא תהיה כבהמה המעדיפה את הירק הרענן על פני אוצרות הזהב". ■ ('מחשבת הטהרה')

לא נבהל הרב מתשובתו המתוצפת. חייך ואמר: "מה אעשה ואתה טועה. רבים רבים לא מחשיבים את הזהב כלל וכלל ומתיחסים אליו באדישות כאילו היה אשפה". **קטע האיש את דברי הרב ואמר:** "אין בעולם מי שלא מעריך עושר וזהב". **אולם הרב התעלם מן הפרעה, המשיך ואמר בנחת:** "לא זו בלבד שישנם רבים שאינם מעריכים את הזהב, אלא שאלה שמעריכים את הזהב מהווים מיעוט זעיר בעולם". **לתמיהתו, המשיך הרב ואמר:** "הלא תודה, כי הבהמות והחיות רבות הן פי כמה מבני האדם. והן אדישות כליל לזהב!" **"מתפלא אני על הרב, שמביא הוכחה מבעלי חיים", השיב האיש בתמהון:** "הלוא פתיים הם ואין בהם דעת להבין את ערכו של הזהב?" **"מדוע תחשוב שבעלי חיים פתיים הם. הלוא את גבעול הדשא יודעות הן להעריך!"**

מעשה שהיה; רב אחד שמע כי בעירו ישנו אדם קל דעת המזלזל במצות 'טהרת המשפחה' ולא מקפיד על דיני ההרחקות כדת וכדין. מתוך הרגשת אחריות, **שלח הרב לקרוא לו והזהירו בחומרה:** "דע לך, כי בהתנהגותך אתה מאבד את עצמך משני העולמות; מן העולם הזה ומן העולם הבא". **ענה האיש בחוצפה:** "בעולם הבא עוד לא הייתי ואינני יודע מה קורה שם. אבל בעולם הזה, בודאי שאין לי מה להפסיד. ויש לי אפילו הוכחה ברורה על כך". **"למה כונתך?" שאל הרב. אמר לו:** "אם למשל, תעבור שמועה כי במקום מסוים התגלה מכרה של זהב, מיד ינהרו לשם המונים ויאבקו על כל פיסת קרקע כדי למצוא ולקחת את המתכת היקרה. והנה, אם מצות 'טהרת המשפחה' היא כה יקרה, מדוע את צריך לשכנע אותי לקיימה. איפה מצאנו שצריך לשכנע אדם לקחת דבר יקר?"

פרשת 'ויקרא'

"וּנְפֹשׁ כִּי תִקְרִיב קָרְבַּן מִנְחָה"

לברוח מן הכבוד

"אָדָם כִּי יִקְרִיב מִמֶּם קָרְבָּן לַה'"

(ויקרא' א ב)

'ולא כלכם! להוציא את המומר. 'מָמָם'

בכם חלקתי! ולא באומות' ('חולין' ה).

יהודי וגוי שניהם עובדי ע"ז, שהביאו קרבן, מקבלים אותו מן הגוי ואין מקבלים מהיהודי! מפני שהגוי שנולד ונתחנך בעבודת אלילים ונוצץ רעיון במחו שיש 'מנהיג לבירה' הוא אלקי האלקים ואדוני האדונים. ושולח קרבן לבית האלקים אשר בירושלים הריהו 'מתקדם'. ואפשר לקוות, שברבות הימים יעזוב את אליליו וישוב אל האמונה הטהורה ולכן מקבלים קרבנו, כדי לקרבו ולהביאו תחת כנפי השכינה. אבל ישראל שנולד ונתחנך על ברכי האמונה הטהורה והתחיל משתף את האלילים בעבודת אלקים חיים, הריהו סר מן הדרך ואם נקבל ממנו קרבן, נשקט ע"י זה את המיית לבו וגעגעועיו אל האמונה בקל יחיד. ויאמר בלבנו: "הלוא גם את אלוקי השמים אני עובד". אדרבה, אם לא נקבל ממנו עד שיפרוש מע"ז, יבין כי אין לשתף את האלילים עם אלקי אמת. ועליו לבחור בין האמונה הטהורה ובין האמונה בהבל וריק. ואז אולי ישוב אל ה' וירחמהו. ('אזנים לתורה')

ההתקרבות תלויה בנו

שואל ה'בן איש חי', לכאורה היה צריך לכתוב: "אָדָם כִּי יִקְרִיב... קָרְבָּן לַה'".

תיבת "מָמָם" נראית כשפת יתר? ניתן לישב זאת ע"פ משל; אדם נכנס לחנות של מראות ומבקש לקנות מראה גדולה ויפה. הצביע לו המוכר על מראה אחת ונקב את מחירה. הסתכל האדם במראה כמבין גדול ולאחר מכן אמר למוכר: "אינני חפץ במראה זו, הבא לי מראה טובה ממנה". שאלו המוכר: "איזה פגם מצאת במראה היפה הזאת שאינך חפץ לקנותה"? ענה לו אותו אדם: "הדיוקן שמוטבע על המראה הוא דיוקן של אדם מלוכלך ומטונף, אינני חפץ בציורים של אנשים כאלו בביתי. הבא לי מראה בה משתקפת דמות יותר מכובדת". ענה לו המוכר: "שוטה שבעולם. הלא אם רק תשפר את מראה עצמך ותראה יותר מכובד, מיד תבחין בשיפור שיחול במראה. לפתע גם ממנה תשתקף דמות מכובדת". ע"פ משל נפלא זה פירש

בספר 'שער בת רבים' את כונת הכתוב: "כִּי אָנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי נְאֻמָּם בְּנִי יַעֲקֹב לֹא קְלִיתָם" ('מלאכי' ג 1). אני ה' אין בי כל השתנות וכל השינוי שניכר בהנהגת הבורא את בני ישראל, שבעבר היה מנשאם מעל כל העמים ועתה הם בגלות, הוא בגלל; "נְאֻמָּם בְּנִי יַעֲקֹב לֹא קְלִיתָם" לא כליתם את חק עבודתכם, עבודת ה'. והנהגת הבורא עמנו היא לפי הנהגתם עמו. שאילו היינו מקיימים המצוות כמו אבותינו אז גם אנו היינו זוכים לכל הטוב שזכו אבותינו. ע"פ דרך זו פירש מהר"י צרפתי את הפסוק: "הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל" ('תהלים' קכא ד). "שׁוֹמֵר" מלשון; "נֹאֲבִיו שָׁמַר אֶת הַדְּבָר" ('בראשית' לז יא) לשון המתנה וצפיה. והקב"ה מכונה בשם; "שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל" משום שממתין ומצפה לראות מה מעשיהם של ישראל. ובהתאם לכך תהיה הנהגתו עמם. אחרי הקדמה זו, נוכל לפרש כונת הכתוב: "וְלֹא יִקְרָא בְּנִי רִיקָם" ('שמות' כג טו). הקב"ה מודיע לבני ישראל שלא יזכו לראות את פני ה', לזכות להתקרבות והארת פנים מהבורא "ריקים" כשהם ריקנים מתוכן. אלא רק ע"י שיהיו מלאים וגדושים בתורה ויראה. וזוהי כונת התורה: "אָדָם כִּי יִקְרִיב מִמֶּם" אדם שרוצה להתקרב לקב"ה אומרת לו התורה: "מָמָם" כפי ההתקרבות שתעשה כלפי הקב"ה כך גם יהיה; "קָרְבָּן לַה'" כך הקב"ה יתקרב אליך. ('עוד יוסף חי' דרשות)

"נְפֹשׁ כִּי תִקְרִיב מִנְחָה" ('ויקרא' ד ב)

'משל למלך שהיה לו פרדס והיה בו בכורות נאות. והושיב בו המלך שומרים אחד חיגר ואחד סומא. ואמר להן: "הזהרו על בכורות הנאות האלו". לימים, אמר חיגר לסומא: "בכורות נאות אני רואה בפרדס". אמר לו סומא: "הבא ונאכל". אמר לו חיגר: "וכי יכולני להלך"? אמר סומא: "וכי רואה אני?". רכב חיגר ע"ג סומא ואכלו את הבכורות. והלכו וישבו להם איש במקומו. לימים נכנס המלך באותו פרדס. אמר להן: "היכן הם הבכורות הנאות"? אמר לו סומא: "אדוני המלך וכי רואה אני?". אמר לו חיגר: "אדוני המלך וכי יכול אני להלך"? אותו המלך שהיה פיקח מה עשה להן הרכיב חיגר ע"ג סומא

והתחילו מהלכין. אמר להן: "כך עשיתם ואכלתם את הבכורות". כך לעתיד לבוא; הקב"ה אומר לנפש: "מפני מה הטאת לפני? אמר לפניו: "רבו העולמים אני לא הטאתי, הגוף הוא שחטא. משעה שיצאתי ממנו, כצפור טהורה פורחת באויר אני. מה הטאתי לפניך"? אמר לגוף: "מפני מה הטאת לפני? אמר לפניו: "רבו העולמים אני לא הטאתי, נשמה היא שחטאה. משעה שיצתה ממני, כאבן שהושלך על גבי קרקע אני נשלך, שמה הטאתי לפניך"? מה הקב"ה עושה להן? מביא נשמה וזורקה בגוף ודן שניהם כאחד. שנאמר: "יִקְרָא אֵל הַשָּׁמַיִם מְעַל מְעַל" ('תהלים' נ). "יִקְרָא אֵל הַשָּׁמַיִם מְעַל" להביא את הנשמה. "נֹאֲלַל הָאָרֶץ" להביא את הגוף "לְדַן עֲמוֹ" ('ויקרא' ד ה)

"אָשֶׁר נָשִׂיא יִחְטָא וְעִשָׂה אַחַת מִכָּל מִצְוֹת ה' אֲלֵקָיו אָשֶׁר לֹא תַעֲשֶׂינָהּ בְּשִׁגְגָה נְאֻשָׁם... וְהִבִּיא אֶת קָרְבָּנוּ שְׂעִיר עִזִּים זָכָר תָּמִים" ('ויקרא' ד כב-כג)

'אמר רבן יוחנן בן זכאי: "אשרי הדור שהנשיא שלו מביא קרבן על שגגתו" ('הוריות' י) לכאורה צריך להבין; מדוע כשנאמר לגבי כהן המשיח: "אִם הִפְתָּן הַמְּשִׁיחַ יִחְטָא לְאִשְׁמַת הָעָם וְהִקְרִיב עַל חַטָּאתוֹ אָשֶׁר חָטָא פָּרָן פְּקָר תָּמִים לַה' לְחַטָּאת" ('ויקרא' ד ג). לא שבחו רבותינו את תשובתו של הכהן. ואילו לגבי הנשיא החוזר בתשובה ומביא את קרבנו, כן שבחו רבותינו אותו. ואמרו: "אשרי הדור שהנשיא שלו...?" תשובה לכך השיב רבי שמעלקא מניקלשבורג ע"פ מעשה שאירעו ומעשה שהיה כך היה; פעם אחת, הוכיח רבי שמעלקא מניקלשבורג את פרנסי העיר ואמר להם שיעשו תשובה וירכו ביראת שמים, שמתוך כך ילמדו מהם בני העיר. "רבי" שאל אחד הפרנסים: "וכי מה יועיל אם נעשה תשובה? והרי כל ימך אתה שרוי בתשובה ובראת ה' ואין איש שלומד ממעשיך?" "בפרשת השבוע" השיב הרבי: "כתוב: "אָשֶׁר נָשִׂיא יִחְטָא" ודרשו חז"ל; 'אשרי הדור שהנשיא שלו מביא קרבן על שגגתו' ('הוריות' י). ולכאורה קשה, הרי קודם לכן נאמר בפסוק: "אִם הִפְתָּן הַמְּשִׁיחַ יִחְטָא לְאִשְׁמַת הָעָם וְהִקְרִיב עַל חַטָּאתוֹ

"נאם עז קרננו ונהקריבו לפני ה'"
(ויקרא' ג יב)

כתוב בספר 'נשמת חיים', אפשר לפרש בדרך רמז ע"פ הנאמר; 'הוי עז כנמר.. לעשות רצון אביך שבשמים. הוא היה אומר; "עז פנים לגיהנם"' ('אבות' ה כ). כי העזות של חוצפה גורמת לבעליה להיכנס לגיהנם. אבל העזות והאומץ למען עבודת ה' גורמת לאדם שלא להתביש מאנשים ויכול לעשות רצון אביו שבשמים בקלות. וזהו שרמז הפסוק: "נאם עז קרננו" אם העזות פנים של אדם הוא כדי לעשות בו רצון ה' ולהתקרב בעבודת ה'. אזי; "נהקריבו לפני ה'" טבע זה חשוב בערכו וראוי להקריבו לפני ה'. ואינו בכלל מה שאמר התנא; 'עז פנים לגיהנם'.

דברי חז"ל הם ככוכבים מזהירים החבויים בעמקי תכלת השמים. ולמוד המוסר הוא כמשקפת המקרבת את הכוכבים בעיני הברש שלנו (הרה"ק רבי שמחה זיסל מקלם).

להתהפך מ'רע' ל'טוב' בלי מוסר, כראיה בלי עינים וכשמיעה בלי אזנים (רבי ישראל מסלנט). ■

המשגיה; "את אותו בערל, המפנה את צואת בתי הכסא מבורות העיר, מעלה אותם לתוך העגלה ושופך אותם הרחק מן העיר. הנה כאשר סיים לאסוף את האשפה והצואה הסמוכה ליד הבתים. וכבר הכניס הכל לתוך הכלי הענק שבעגלתו. עתה בהיות הסוס דוהר לפאתי העיר, נח לו בערל העגלון ונופש קצת ומבעד לחלון העגלה, רואה הוא את אנשי הרחוב מלווים אותו במבט עיניהם. באותה שעה של אתנחתא, חולפת לו **לבערל מחשבה בלבו ואומר לעצמו:** "לבטח מעט הערכה והערצה מוקירים לי אנשי העיר ולכן מכבדים אותי ומלויים אותי במבטיהם. שכן בלעדי, כל העיר כולה היתה מעלה צחנה ורק אני הוא זה שבעטיו זוכה כל העיר להיות נקיה". לבו מתרחב מעט מעונג הכבוד אותו דמיין בלבו, שעה שישב ליד בית הכבוד הגדול של כל העיר ביחד". "ואלא מאי?" **סיים המשגיה:** "מהכבוד לא מתחמקים! הכבוד בא לכל מקום ולכל אדם ובכל שעה וגם לפינתך הצנועה בא יבא היצה"ר וילחש לך בלבך; 'אי... כמה בורח מן הכבוד הנך'... ושוב טבעת בביצת הכבוד.. ומה הועלת בבריחתך?! אין ברירה אחרת אלא ללמוד ולהבין ולנתב את 'עצמך' מדמיונות הכבוד. ולהבין, כי הכל שקר סחי ומאוס. ומוציא את האדם מן העולם". ('לב שלום' לר' שלום שבדרון זצ"ל)

אָשֶׁר חָטָא פֶּר בֶּן בְּקָר תָּמִים לֵה' לְחַטָּאת" ומדוע שם לא דרשו חז"ל; אשרי הכהן המשיח...? אלא... השיב הרבי: "הכהן הגדול הוא כמו הרבי והנשיא הוא כאחד מפרנסי העיר. בשעה שהכהן הגדול עושה תשובה, אומרים העם: "מה פלא שהוא עושה תשובה? אולם כאשר הנשיא עושה תשובה, אומרים העם: "אשרי הדור שהנשיא שלו... ולומדים מדרכיו".

"ונקש פי תקריב קרננו מנקה"
(ויקרא' ב א)

'מי דרכו להקריב מנחה, עני... מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו' (רש"י)

מסופר על המשגיה בישיבת גרודנא שהיה מעמיק נפלא בכחות הנפש וצדיק גדול. תלמיד אחד בישיבה היה נמנע מלהרבות במשא ומתן תלמודי עם חבריו ולטענת המשגיה **השיב הבחור:** "כי חושש הוא מפני מידת הגאווה העלולה להתפס בו בשעה שיראה את כחו בלמוד". **השיב המשגיה ואמר:** "כלום ע"י ישיבה בפניה סבור אתה להנצל מהכבוד? אין פינה ומקום, באדם ובעולם, אליו לא מתלוה ה'בעל דבר' עם תאות הכבוד!" "תאר לך" **הדגים**

יפת תואר

לעצמו: "הכל טוב ויפה הכל רצוי וכדאי. אולם לפעמים נקלע האדם למצוקה. לפעמים הוא בנסיון שהוא אינו יכול להתגבר עליו. על מצב כזה בודאי לא דברה התורה, לכך לא התכונה". **לכך בא ענין זה של 'אשת יפת תואר' וטופח על פנינו;** הנה איסור נשואין עם גויה הוא מהאסורים החמורים בתורה. **ובכל זאת אמרה לנו התורה:** "דעו שבסיטואציה מיוחדת ומסוימת יתלהט היצר עד כדי כך, שיקשה לעמוד בדחף. ולפיכך; ניתן במקרה מיוחד זה, היתר לגייר את האשה אפילו שלא מרצונה ולשאת אותה לאשה. בורא העולם, יוצר האדם, היודע בדיוק את כחות הנפש של האדם, ידע שרק בסיטואציה אחת ויחידה אכן לא יוכל האדם להתגבר על יצרו ולכן מראש התיר זאת. ודוקא מהיתר זה אנו נוכחים לדעת שכל מצוה וכל 'הגבלה' שכתובה בתורה מתאימה לחלוטין לכחות הנפש שלנו. ואנו אכן יכולים וחיבים לעמוד בה בכל תנאי ובכל מצב. שאם לא כן, בורא העולם לא היה דורש זאת מאתנו". התפעלו הסטודנטים והודו על טעותם ושטחיות הבנתם. ■

לבוא לקראתו ולותר לו ויתורים. לי יש יצר הרע להנשא לחברתי הגויה" **כך קרא אחד הסטודנטים:** "ולוי, יש יצר הרע לא לשמור טהרת המשפחה", הריע השני. וכך קראו עוד סטודנטים כל אחד ביצרו הוא. והמהומה רבתה. **נשא הרב את ידו ואמר:** "סלחו לי, סבור הייתי שזהו שעור בפני סטודנטים אינטלקטואלים"... הסערה שככה, הסטודנטים נבוכו. **והגאון המשיך ואמר:** "טיעונים כאלו הייתי מוכן לשמוע מפי אנשים פשוטים ושטחיים. אבל אתם הלוא אנשים משכילים וחושבים. היאך לא תבחינו כי כתוב כאן ההיפך הגמור, דוקא כאן נצטינו שלא להכנע ליצר הרע בשום אופן ובשום תנאי". "הכיצד?! **תמהו הסטודנטים:** "הלוא בפירוש נאמר כאן...?" "אבאר את דברי" **אמר הרב:** "הקב"ה נתן לנו תורה הכוללת בתוכה מכלול של מצוות הדורשות מאתנו ריסון והתאפקות בכל שטחי החיים; אכילה (מה כשר ומה טרף) ביגוד (לא ללבוש שעטנז. צניעות) חיי המשפחה (טהרת המשפחה) תעסוקה (שביטה ממלאכה בשבת) רווחים (לא להלוות בריבית)... **אדם המתבונן במצוות אלו יכול לומר**

בלונדון התכנסה קבוצת סטודנטים יהודים לשמוע שעור תורה מפיו של הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל. סטודנטים אלו היו בחלקם הגדול, יהודים שאינם שומרי תורה ומצוות אשר נמשכו לשטריו המרתקים של הרב והתפעלו מגאונותו העצומה, מידיעותיו הרחבות ומחכמתו העמוקה. כל שעור, היה חויה. באחד השעורים למדו הסטודנטים במסכת 'קדושין' והגיעו לענין פרשת 'אשת יפת תואר'. **הסבר הענין בקצרה;** חיל שראה במלחמה אשת יפת תואר וחשק בה מותר לו לשבותה ולהביאה לביתו, שם יניח אותה להתאבל חודש ימים על עברה (מתוך תקוה שבינתיים ישקוט יצרו והיא תתגנה בעיניו באבלה) ואם עדין ירצה בה, יכול לגיירה ולשאת אותה לאשה. הגמרא מציינת שהתורה לא היתה מתירה מעשה שכזה, לשאת אשה גויה, לולא שעת החימום וההתלהטות של סערת הקרב שאז קשה לו לאדם לשלוט ביצריו. **וכלשוון הגמרא; 'לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע'** ('קדושין' כא). כאן התלהטו הרוחות והסטודנטים יצאו לסערת קרב: "הידד! אם התורה מתחשבת ביצר הרע ומוכנה

'תורה מביאה לידי זהירות'

בבאור מפסידי ה'זהירות' וההרחקה

מהם;

הנה מפסידי המדה הזאת ומרחיקה הם שלשה. **האחד;** הוא הטפול והטרדה העולמית. **השני;** השחוק והלצון. **השלישי;** החברה הרעה.

הנה הטפול והטרדה כבר דברנו מהם

למעלה; כי בהיות האדם טרוד בעניני עולמו, הנה מחשבותיו אסורות בזקי המשא אשר עליהם. ואי אפשר להם לתת לב אל המעשה. **והחכמים עליהם השלום בראותם זה אמרו;** '**הוי מעט בעסק ועסק בתורה**' ('אבות' ד י). כי הנה העסק מכרח הוא לאדם לצרף פרנסתו, אך רבוי העסק אינו מכרח שיהיה כל כך גדול עד שלא יניח לו מקום אל עבודתו. על כן נצטוינו לקבוע עתים לתורה. וכבר זכרנו שהיא המצטרקת יותר לאדם לשיגיע אל הזהירות. **וכמאמר רבי פנחס;** '**תורה מביאה לידי זהירות**' ('ע"ז' כ). וזולתה לא יגיע אליו כלל. **והוא מה שאמרו זכרונם לברכה;** '**ולא עם הארץ חסיד**' ('שם' ב ה).

וזה כי הבורא יתברך שמו שברא היצר רע באדם הוא שברא התורה תבלין לו. **וכמו שאמרו;** '**בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין**' ('קדושין' ל ב). והנה פשוט הוא, שאם הקדוש ברוך הוא לא ברא למכה זו אלא רפואה זו, אי אפשר בשום פנים שירפא האדם מזאת המכה בלתי זאת הרפואה. ומי שיחשב לנצל זולתה, אינו אלא טועה ויראה טעותו לבסוף, כשימות בחטאו. כי הנה היצר הרע באמת חזק הוא באדם מאד. ומבלי ידיעתו של האדם הולך הוא ומתגבר בו ושולט עליו.

ואם יעשה כל התחבולות שבעולם ולא יקח הרפואה שנבראת לו, שהיא התורה, כמו שכתבתי, לא ידע ולא ירגיש בתגבורת חוליו, אלא כשימות בחטאו ותאבד נשמתו. **הא למה זה דומה?** לחולה שדרש ברופאים והכירו חוליו ואמרו לו שיקח סם זה והוא, מבלתי שתקדם לו ידיעה במלאכת הרפואה, יניח הסם ההוא ויקח מה שיעלה במחשבתו מן הסמים, הלא ימות החולה ההוא ודאי! כן הדבר הזה. כי אין מי שמכיר בחולי היצר רע ובכחו המוטבע בו, אלא בוראו שבראו. והוא הזהירנו שהרפואה לו היא התורה, מי אפוא יניחה ויקח מה שיקח זולתה ויחיה? ודאי שחשך החמריות ילך ויגבר עליו מדרגה אחר מדרגה והוא לא יבין, עד שימצא שקוע ברעה ורחוק מן האמת הרחק גדול, שאפלו הרהורי דברים לא יעלו על לבו לבקש האמת. אך אם הוא עוסק בתורה, בראותו דרכיה, צויה ואזהרותיה, הנה סוף סוף מאליו יתחדש בו

התעוררות שיביאהו אל הדרך הטוב. **והוא מה שאמרו זכרונם לברכה;** '**המאור שבה היה מחזירן למוטב**' ('פתיחתא דאיכה רבתי').

והנה בכלל זה גם כן קביעת העתים אל חשבון המעשה ותקונו, כמו שכתבתי למעלה. ומלבד כל זה, כל מה שישאר לו פנאי מעסקיו, אם חכם הוא ודאי שלא יאבדוהו, אלא יאחז בו מיד ולא ירפהו לעסוק בו בעסק נפשו ותקון עבודתו. וזה המפסיד אף על פי שהוא היותר כללי, הנה הוא היותר קל למי שרוצה לימלט, שימלט ממנו.

אך השני הנה הוא קשה מאד והוא;

השחוק והלצון. כי מי שטובע במה הוא כמי שטובע בים הגדול, שקשה מאד להמלט ממנו. כי הנה השחוק הוא מאבד את לב האדם, עד שכבר אין הטעם והדעה מושלת בו. והרי הוא כשכור או שוטה, אשר אי אפשר לתת להם ערמה או להנהיגם, כי אינם מקבלים הנהגה. **והוא מה שאמר שלמה המלך עליו השלום;** '**לשחוק אַמְרָתִי מְהוֹלֵל וְלִשְׁמָתָהּ מַה זֶה עֲשֵׂה**' ('קהלת' ב ב). **והכמים זכרונם לברכה אמרו;** '**שחוק וקלות ראש מרגילים לערה**' ('אבות' ג יג). כי אף על פי שחמורה היא הערה אצל כל בן דעת ולבו ירא מקרוב אליה, מכח הציור שכבר נצטיר בשכלו מאמתת גודל פשעה ורב עונשה, הנה השחוק וקלות ראש ממשכים אותו מעט מעט ומקריבים אותו הלוך וקרוב שתהיה היראה סרה מעליו מעט מעט מדרגה אחר מדרגה עד שיגיע אל העון עצמו ויעשהו. **וכל כך למה?** לפי שכמו שכל מציאות הזהירות תלוי בשימת הלב על הדברים, כן כל עצמו של השחוק אינו אלא מסיר הלב מן המחשבות הישירות והעיוניות ונמצא שלא יבואו הרהורי היראה בלבו כלל.

ותראה קושי הלצון והשתתות הרבה;

כי כמו המגן המשוש בשמן אשר ישיט ויפיל מעליו החצים ומשליכם לארץ ולא יניח אותם שיגיעו אל גוף האדם, כן הלצון, בפני התוכחה והמרדות. כי בליצנות אחד ובשחוק קטן יפיל האדם מעליו רבוי גדול מן ההתעוררות וההתפעלות, מה שהלב מתעורר ומתפעל בעצמו מדי ראותו או שמעו ענינים שיעירוהו אל החשבון והפשפוש במעשים. ובכח הליצנות יפול הכל לארץ ולא יעשו בו רושם כלל. ולא מפני חולשת הענינים ולא מפני חסרון הבנת הלב, אלא מפני כח הלצון ההורס כל עניני המוסר והיראה. והנה הנביא ישעיה היה צווח על זה ככרוכיא, כי היה רואה שזה היה מה שלא היה מניח מקום

לתוכחותיו שיעשו רושם והיה מאבד תקותם של החוטאים. **והוא מה שאמר;** '**נַעֲתָה אֶל תַּתְלוּצְצוּ פֶן יִחָזְקוּ מוֹסְרֵיכֶם**' ('ישעיה' כח כב). **וכבר גזרו חכמים זכרונם לברכה;** '**כל המתלוצץ יסורין באין עליו**' ('עבודה זרה' יח). **והוא מה שהכתוב עצמו מבאר בפרוש;** '**נִכְוֹנוּ לְלִצְיִים שְׁפָטִים**' ('משלי' יט כט). כי זה הוא דבר שהדין נותן אותו, כי מי שמתפעל מן ההתבוננות ומן הלמודים, אינו צריך שיתיסר בגופו, כי כבר ישוב מחטאתיו בלי זה מכח הרהורי תשובה שיולדו בלבבו על ידי מה שיקרא או שישמע מן המוסרים והתוכחות. אך הליצנים שאינם מתפעלים מן התוכחות מפני כח ליצנותם, אין להם תקון אלא השפטים, שאלה לא יהיה להם כח בליצנותם לדחות מעליהם כאשר ידחו המוסרים. והנה כפי חומר החטא ותולדותיו, החמיר השופט האמתי בעונשו. **והוא מה שלמדנו זכרונם לברכה;** '**קשה היא, שתחלתה יסורין וסופו כליה. שנאמר;** '**פֶן יִחָזְקוּ מוֹסְרֵיכֶם פִּי כָלָה וְנִחַרְצָה שְׁמַעְתִּי**' ('ישעיה' כח כב) ('עבודה זרה' יח).

והמפסיד השלישי הוא; החברה.

דהיינו; חברת הטפשים והחוטאים. **והוא מה שהכתוב אומר;** '**וְנִרְצָה כְּסִילִים יָרֹעַ**' ('משלי' יג כ). כי הנה אנו רואים פעמים רבות, אפלו אחר שנתאמת אצל האדם חובת העבודה והזהירות בה, יתרפה ממנה, או יעבור על איזה דברים ממנה, כדי שלא ילעגו עליו חבריו, או כדי להתערב עמהם. **והוא מה ששלמה מזהיר ואומר;** '**עם שונים אל תתקרב**' ('משלי' כד כא). **כי אם יאמר לך אדם;** '**לעולם תהא דעתו של אדם מעורבת עם הבריות**' ('כתובות' יז א) **אף אתה אמור לו;** "במה דברים אמורים? בבני אדם שעושים מעשה אדם, אך לא בבני אדם שעושים מעשה בהמה". **ושלמה מזהיר עוד;** '**לֶךְ מִבְּנֵי לְאִישׁ כְּסִיל**' ('משלי' יד ז). **ודוד המלך אמר;** '**אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הִלָּךְ**' ('תהלים' א א). **וכבר פרשו זכרונם לברכה;** '**אם הלך, סופו לעמד. ואם עמד, סופו לישב**' ('עבודה זרה' יח). **ואומר;** '**לֹא יִשְׁכַּחְתִּי עִם מַתִּי שְׁנָא... שְׁנֵאתִי קֹהֵל מְרַעִים**' ('שם' כו ד). אין לו לאדם אלא לטהר ולנקות עצמו ולמנוע רגליו מדרכי ההמון השקועים בהבלי הזמן. וישיב רגליו אל חצרות ה' ואל משכנותיו. **הוא שדוד עצמו מסים ואומר;** '**אֲרַחֵץ בְּגִנְיוֹן פִּפִּי וְאֶסְבְּרָה אֶת מִזְבְּחֶךָ ה'**' ('שם').

ואם יארע לו שימצא בחברת מי שילעג עליו; לא ישית לבו אל הלעג ההוא, אדרבא ילעג על מלעיגיו ויבזם

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

מבצעים חמים על מוצרי 'שופר'

שמע - 2 ש"ח
MP3 - 10 ש"ח
DVD 2 - 10 ש"ח (גרפיקה צבעונית)
DVD 3 - 10 ש"ח (גרפיקה לבנה)
קריאה בתמונית - 10 ש"ח
ספר 'בכור ההיתוך' - 10 ש"ח
ספר 'עולם התשובה' - 30 ש"ח
'ספרית שופר' (860 הרצאות) - 300 ש"ח
ניתן להשיג במשרדי 'שופר'
03-6777779

ויחשב בדעתו כי אילו היה לו להרויח ממון הרבה, אם היה מניח מה שהיה צריך לזה מפני חבריו שלא ילעיגו? כל שכן שלא ירצה לאבד נשמתו מפני לעג! ועל דרך זה הזהירו זכרונם לברכה; **'הוי עז כנמר וקל כנשר ורץ כצב ונבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים'** ('אבות' ה' כ). ודוד אמר; **"וְאֶדְבָרָה בְּעִדְתִּיךָ נֶגֶד מַלְכִים וְלֹא אֲבוֹשׁ"** ('תהלים' קיט מו). שאף על פי שרב מלכי זמנו היה עסקם ודבורם בדברי גדולות והנאות. ודוד שהיה גם כן מלך, לכאורה תהיה לו לחרפה אם בהיותו בחברתם יהיה הוא מדבר בדברי מוסר ותורה, תחת ספרו מן הגדולות ומתענוגות בני אדם כמוהם, הנה לא חש לזה כלל ולא היה לבו נפתה בהבלים האלה, אחרי שכבר השיג האמת, אלא מפרש ואומר; **"וְאֶדְבָרָה בְּעִדְתִּיךָ נֶגֶד..."** וישעיה כמו כן אמר; **"עַל פֶּן שְׁמַתִּי פָנִי כַחֲלָמִישׁ נֹאדַע פִּי לֹא אֲבוֹשׁ"** ('ישעיה' ב ז).
 ■ ('מסילת ישרים' ה)

חדש!!! ב'שופר'

דיסקים חדשים ב-5 ש"ח בלבד!
ניתן להעביר רצועות MP3 לנגנים

רח' מתתיהו 10 בני ברק
03-6777779
בשעות 08:00-18:00

סדר פסח תימני
סדר פסח ספרדי
ב-10 ש"ח בלבד
ניתן להשיג במשרדי 'שופר', מתתיהו 10, בני ברק 03-6777779

קרית שמונה היכל התרבות כיכר צה"ל 1 יום שני ג' ניסן 26/03/12
פתיחת שערים ב-20:00 תחילת התוכנית ב-20:30
כניסה 10 שקל

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר" ההרצאות מאובטחות

שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.TV

'קופת העם' מהפכה עולמית

"ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת וענו כל העם אמן"
'קופת העם' הינה חזון של הרב אמנון יצחק שליט"א שקבל את ברכת הגאון הרב אהרן לייב שטיינמן שליט"א בהארת פנים גדולה כדי לחלץ את האברכים הנדכאים מתחת עול הפרנסה והצמצומים והגזירות של הממשלה כנגד לומדי התורה ולתת להם תמיכה מקופה זו ואשר ילמדו את בעלי התשובה תורה בכל רחבי הארץ ובישיבה שתוקם בסייעתא דשמיא כרצון הגאון גדול הדור מרן הרב שטיינמן שליט"א.

'קופת העם' תאיר את פניהם של משפחות האברכים בסיוע נצרך וחשוב זה ותאיר באור החכמה את עולמם של בעלי התשובה המשוועים לאורה של התורה.

'קופת העם' הינה קופת הזכויות הגדולה ביותר בעם ישראל בעת הזו וחובה על כלנו לא לעמוד מנגד ולסייע בכל מה שאפשר באופן קבוע ושוטף ואף בתרומות חד פעמיות.

'קופת העם' תעניק לתורמיה את הדרגה של 'תמכין דאורייתא' בתרומתם ותגן בעדם מכל רע ושיזכו שמדה כנגד מדה יזכו שבניהם לא יסורו מדרך התורה וילכו בה תדיר בבריאות שלמה ואיתנה.

זכרו: כל סכום של תרומה ל'קופת העם' הופך אתכם לשותפים במפעל העולמי הגדול של חיבור עולם התורה ועולם התשובה, בברכות הרה"ג הרב שטיינמן שליט"א והרב אמנון יצחק שליט"א שיחולו עליכם תמיד אמן.

כל התורמים מעל סכום של \$1000 יזכו לברכת הרב אמנון יצחק שליט"א אישית בטלפון. ורשימת התורמים הקבועים תועבר למרן הרב שטיינמן שליט"א לברכה אישית.

ניתן לתרום בטלפון; 050-6500666 / 03-6777779

או באתר; www.shofar.tv / www.shofar.net

אברכים המעוניינים ללמד בעלי תשובה ישלחו את פרטיהם המלאים

בפקס 03-6740578 או לת.ד 2711 בני ברק:

שם: _____ משפחה: _____ כתובת מלאה: _____

טל': _____ פלפ': _____ אימייל: _____ מס' נפשות: _____

מס' שנים בכלל: _____ שעות נוחות ללמד: _____ וכמה ימים בשבוע? _____

המלצה: _____